N°. 142. 1861.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der [illegible] regel bij iedere plaatsing, [illegible] en inlagevets.

DINGSDAG 18 JUNIJ.

Bijlage Courant [illegible] Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

(Staatsblad n°. 53.) *WET van den 1sten Junij 1861, houdende bepalingen omtrent den doortogt en het vervoer van landverhuizers.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is ter bescherming van den doortogt en het vervoer van landverhuizers wettelijke bepalingen vast te stellen,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Aan vreemde landverhuizers wordt doortogt door Nederland verleend, ook zonder dat zij van paspoorten of andere geleibrieven voorzien zijn, op bloote aanmelding van hunne personen, mits ten genoegen van de bevoegde ambtenaren aan de grenzen of ter plaatse van eerste aankomst van het doel van den doortogt voldoende blijke.

Art. 2. Met het onderzoek, bij art. 1 bedoeld, is belast het hoofd van politie ter grensplaats of ter plaatse van eerste aankomst. Hij geeft aan de landverhuizers een bewijs af van verleenden doortogt. Dit bewijs geldt als verblijfpas voor den tijd van twee maanden.

Hij verschaft hun de inlichtingen en doet hun de aanwijzingen noodig ter bevordering hunner reis naar de haven van inscheping.

Art. 3. Voor vreemde landverhuizers, die twee maanden na hunne aankomst niet uit het Rijk zijn vertrokken, wordt toelating ingevolge de wet gevorderd. Ingeval het vertrek door geldige redenen vertraagd is, kan het bewijs, vermeld bij het eerste lid van het vorig artikel, verlengd worden voor eenen tijd, door het hoofd van politie, ter plaatse waar de landverhuizer zich ophoudt, te bepalen.

Ook vóór de toelating, bij het eerste lid bedoeld, kunnen vreemde landverhuizers, gevaarlijk voor de publieke rust, op Onzen last worden uitgezet, op den voet, als ten aanzien van andere vreemdelingen bij de wet is bepaald.

Art. 4. In de gemeenten, door Ons aan te wijzen, wordt door Onzen Commissaris in de provincie eene commissie van toezigt over het vervoer van landverhuizers benoemd, volgens voorschriften door Ons te geven.

In de commissie hebben, zooveel mogelijk, zitting leden van de kamer van koophandel en fabrieken en van den gemeenteraad, mitsgaders met de groote scheepvaart bekende personen.

Ter bestrijding van noodzakelijke kosten wordt aan elke commissie uit 's Rijks schatkist eene jaarlijks te bepalen som toegelegd.

In de gemeenten, waar geene commissie van toezigt is gevestigd, zijn burgemeester en wethouders met het toezigt op het vervoer der landverhuizers belast. Op hen zijn de bepalingen dezer wet, de commissien van toezigt betreffende, toepasselijk.

Art. 5. De ambtenaren der politie staan de commissie van toezigt bij in de handhaving dezer wet en der voorschriften, door Ons ter harer uitvoering te geven.

Op last van den voorzitter en in bijzijn van een lid der commissie zijn zij bevoegd, de schepen volgens art. 14 aangegeven als tot het vervoer van landverhuizers gereed, en de woningen, waarin landverhuizers voor rekening van de ondernemers of de personen, in art. 17 aangeduid, zijn gehuisvest, ondanks de bewoners, ten allen tijde binnen te treden.

Van de uitvoering van den last en van de redenen, die daartoe geleid hebben, wordt door de ambtenaren der politie binnen twee maal vier en twintig uren een proces-verbaal opgemaakt, hetgeen door het lid der commissie, dat daarbij tegenwoordig was, mede-onderteekend en aan dengene, wiens vaartuig of woning is binnen getreden, medegedeeld wordt.

Art. 6. Onverminderd de bevoegdheid, haar in het bijzonder bij deze wet en bij den algemeenen maatregel van inwendig bestuur, bedoeld bij art. 24, verleend, behoort tot de taak der commissie van toezigt in het algemeen:

het verleenen van bescherming en het geven van raad en inlichtingen aan de landverhuizers;

het aanwenden van pogingen tot minnelijke schikking der geschillen tusschen landverhuizers en ondernemers of hunne onderhoorigen, of tusschen landverhuizers en de personen, in art. 17 aangeduid, gerezen;

het onderzoeken of doen onderzoeken der schepen, volgens art. 14 aangegeven als tot het vervoer van landverhuizers gereed, en der woningen, waarin landverhuizers voor rekening van de ondernemers of de personen, in art. 17 aangeduid, zijn gehuisvest;

het houden van toezigt op den gezondheidstoestand der landverhuizers.

Art. 7. Hij, die, hetzij voor eigen rekening, hetzij als lasthebber, het vervoer van Nederlandsche of vreemde landverhuizers uit het Rijk naar eene vreemde haven wil ondernemen, stelt vooraf, ter verzekering van de nakoming der verpligtingen, die krachtens deze wet en de voorschriften, door Ons ingevolge art. 24 te geven, op hem rusten, en ten behoeve der commissie van toezigt in de gemeente waar de inscheping der landverhuizers zal plaats hebben, een zakelijken of persoonlijken borgtogt. Het bedrag daarvan wordt door de commissie bepaald en gaat de som van *tien duizend* gulden niet te boven.

Is de borgtogt aangetast, hij vult dien weder tot het bepaalde bedrag aan, binnen den termijn, door de commissie vast te stellen.

Zoo hij een persoonlijken borgtogt stelt, worden slechts hier te lande gevestigde borgen, met wie daarenboven de commissie genoegen neemt, toegelaten en verbinden de borgen zich hoofdelijk met hem.

Art. 8. De ondernemer is jegens de commissie van toezigt aansprakelijk voor het vervullen der verpligtingen, die krachtens deze wet en de voorschriften, door Ons ingevolge art. 24 te geven, op hem rusten.

De commissie voorziet zooveel mogelijk in hetgeen de ondernemer, in strijd met zijne verpligtingen, nalaat te doen, en verhaalt de daardoor veroorzaakte kosten op den nalatige en, zoo noodig, op diens borgen.

Wordt de commissie ten aanzien der vordering, die zij in regten tegen den ondernemer of diens borgen doet gelden, in het ongelijk gesteld, de geldelijke veroordeelingen, tegen haar uitgesproken, en de uitgaven, door haar gedaan in het geval bedoeld bij de vorige zinsnede, komen ten laste van den Staat.

Bij gebrek aan eenig ander bewijs wordt de ondernemer geacht aan al zijne verpligtingen te hebben voldaan, zoo sedert de uitklaring van een schip twee jaren verloopen zijn zonder dat ter zake van het vervoer met dat schip eenige vordering tegen hem is ingesteld.

Art. 9. Hij geeft aan elken landverhuizer, met wiens vervoer hij zich belast, eene schriftelijke, door hem onderteekende verklaring af, vermeldende:

den naam, de voornamen, den ouderdom, het beroep en de laatste woonplaats van den landverhuizer, alsmede de vreemde haven, waarheen hij vervoerd wil worden;

het bedrag van het door den landverhuizer verschuldigd vervoergeld, de kosten van onderhoud daaronder begrepen, met aanduiding der som, die hij daarvan reeds mogt hebben voldaan;

het aantal teerling ellen, die den landverhuizer tot berging zijner goederen aan boord kosteloos zullen worden ingeruimd;

den naam en de ligplaats van het schip, den naam van den schipper en den dag waarop de landverhuizers aan boord moeten komen;

zoo de overtogt alleen geschiedt naar eene Europesche haven, en de landverhuizer geene overeenkomst omtrent zijn verder vervoer uit die haven heeft getroffen, daarenboven den naam en de woonplaats der ondernemers, die den landverhuizer aldaar scheepsgelegenheid zullen verschaffen naar de plaats zijner bestemming.

Veranderingen, nader in de verklaring gebragt, alsmede de kwijtingen wegens betaald vervoergeld, worden daarop aangeteekend.

Art. 10. Hij zorgt voor de huisvesting en verpleging der landverhuizers, met wier vervoer hij zich heeft belast.

Deze verpligting vangt aan met den dag, waarop de landverhuizers volgens de verklaring aan boord moeten komen.

De verpligting duurt voort tot dat twee maal vier en twintig uren zijn verloopen nadat de landverhuizers de plaats hunner bestemming hebben bereikt.

Zoo de overtogt alleen geschiedt naar eene Europesche haven en de landverhuizers geene overeenkomst omtrent hun verder vervoer uit die haven hebben getroffen, duurt de verpligting voort tot dat de landverhuizers uit die haven naar de plaats hunner bestemming zijn vertrokken.

Art. 11. De verpligting, in het vorig artikel aan den ondernemer opgelegd, houdt op, wanneer de landverhuizers niet op den bepaalden dag aan boord zijn.

Aan landverhuizers, die, blijkens de schriftelijke verklaring van een geneesheer, wegens ziekte niet aan boord kunnen of mogen komen, of uit dien hoofde niet aan boord kunnen of mogen blijven, en aan al de leden hunner gezinnen, die met hen aan wal blijven of gaan, wordt het vervoergeld, voor zooveel dit reeds door hen voldaan is, terugbetaald.

Art. 12. Indien de reis met het schip niet wordt ondernomen, of na het vertrek van het schip wordt gestaakt, zorgt de ondernemer voor de huisvesting en verpleging der landverhuizers en voor hun vervoer met een ander schip.

Deze verpligting houdt op, ingeval de verbreking of staking der reis het gevolg is van overmagt, het geval van scheepsrampen uitgezonderd.

Art. 13. Vóór het vertrek van het schip sluit de ondernemer eene verzekering, waarbij de verzekeraar zich verbindt tot vergoeding der kosten, die, in geval van scheepsrampen, gevorderd zullen worden om de landverhuizers gedurende de herstelling van het schip te huisvesten en te verplegen, of om hen naar de bestemmingsplaats over te brengen, zoo het schip niet in staat is, de reis voort te zetten.

Binnen drie dagen na de uitklaring van het schip levert hij de polis

dier verzekering, welke minstens wordt aangegaan voor eene som gelijkstaande met anderhalf maal het vervoergeld der gezamenlijke landverhuizers, bij de commissie van toezigt in.

Is de verzekerde som geheel of gedeeltelijk gebruikt, de ondernemer levert de polis eener nieuwe verzekering van het oorspronkelijke bedrag of van hetgeen daaraan ontbreekt, binnen een door haar te bepalen termijn, bij de commissie in.

De ondernemer blijft persoonlijk voor den overtogt der landverhuizers aansprakelijk, zoo de verzekerde som niet is uitbetaald.

Art. 14. Zoo dikwijls een ondernemer een schip gereed heeft om landverhuizers te vervoeren, geeft hij daarvan kennis aan de commissie van toezigt in de gemeente, waar hij de landverhuizers wil inschepen, bij eene schriftelijke door hem onderteekende verklaring, houdende opgaaf zoo van den naam van het schip, van den schipper en de bestemmingsplaats, als van het getal landverhuizers, door hem te vervoeren.

Art. 15. Geen schip, dat landverhuizers aan boord heeft, wordt uitgeklaard dan op vertoon eener schriftelijke verklaring der commissie van toezigt, houdende dat tegen de uitklaring geen bezwaar is.

De commissie geeft die verklaring niet af, zoo het schip niet in staat om zee te bouwen, niet overeenkomstig de bestaande voorschriften ingerigt en niet van het noodige voorzien is, of zoo andere gewigtige redenen, in het belang der landverhuizers, [illegible] van het schip onraadzaam maken.

Van de redenen, die de verklaring doen terughouden, geeft de commissie onverwijld kennis aan den ondernemer, die van hare beschikking bij burgemeester en wethouders der plaats van inscheping, of, waar deze de commissie van toezigt vervangen, bij Gedeputeerde Staten der provincie in hooger beroep kan komen.

Zij doen uitspraak, na vooraf, des noodig, den ondernemer in zijne belangen te hebben gehoord, binnen den kortst mogelijken tijd, immers binnen acht dagen nadat het beroep ter hunner kennis is gebragt.

Art. 16. De ondernemer zendt, binnen acht dagen na de uitklaring van het schip, aan de commissie van toezigt in de gemeente waar de landverhuizers zijn ingescheept, een door hem onderteekenden staat, vermeldende:

de namen en voornamen, den ouderdom, het geslacht, het beroep en de laatste woonplaats der landverhuizers, die zich aan boord van het schip bevinden;

de namen van het schip, den schipper en de bestemmingsplaats.

Heeft het schip na de uitklaring gemeenschap met den wal gehad, zoo kan de commissie vorderen, dat de ondernemer binnen een door haar te bepalen termijn, òf de juistheid van den staat bevestige, òf daarop de landverhuizers vermelde, die niet zijn vertrokken of nader aan boord gekomen.

Art. 17. Hij, die zijne dienst wil aanbieden aan Nederlandsche of vreemde landverhuizers om hun vervoer uit eene haven te bevorderen, stelt vooraf een zakelijken of persoonlijken borgtogt, de som van *vijf duizend* gulden niet te boven gaande, op den voet en met de gevolgen, bij art. 7 bepaald.

De bepaling van art. 8 is op hem toepasselijk.

Art. 18. Hij geeft aan elken landverhuizer, die zich aan hem toevertrouwt, eene schriftelijke door hem onderteekende verklaring af, vermeldende:

den naam, de voornamen, den ouderdom, het beroep en de laatste woonplaats van den landverhuizer, alsmede de vreemde haven, waarheen bij vervoerd wil worden;

den naam, de voornamen en de woonplaats van den ondernemer, die zich met het vervoer naar de vreemde haven zal belasten;

drie dagen, gedurende welke de landverhuizer zich, ter bekoming van scheepsgelegenheid, bij dien ondernemer moet aanmelden.

Art. 19. Hij zorgt voor de huisvesting en verpleging der landverhuizers, die zich ten bepaalden tijde bij den hun aangewezen ondernemer hebben aangemeld.

Die verpligting duurt voort tot dat de landverhuizers naar de vreemde haven zijn vertrokken.

Art. 20. Hij vordert van de landverhuizers, die zich aan hem toevertrouwen, onder geen voorwendsel eenige belooning.

Hij ontvangt zijn loon van den ondernemer, die zich met het vervoer van de landverhuizers belast.

Art. 21. Het is verboden, aan landverhuizers, eer zij de haven hunner bestemming hebben bereikt, vervoerbiljetten, bestemd voor hunne verdere reis, te verkoopen of te koop aan te bieden.

Art. 22. Het is aan een ieder, die krachtens deze wet daartoe niet bevoegd is, verboden, door aankondigingen in de dagbladen, aanplakbiljetten, uithangborden of dergelijke voorwerpen te kennen te geven, dat hij zich met landverhuizing inlaat.

De ambtenaren der politie zijn bevoegd de aanplakbiljetten, uithangborden of dergelijke voorwerpen weg te nemen.

Art. 23. Overtreding van het 1ste lid der artt. 7 en 17 wordt gestraft met eene boete van *honderd* tot *vijf honderd* gulden;

van het 2de lid van art. 7, ook wanneer zij gepleegd wordt door de personen, bij art. 17 bedoeld, en van art. 16, met eene boete van *tien* tot *vijf en twintig* gulden voor iederen dag verzuim;

van de artt. 9, 18 en 22 met eene boete van *vijf en twintig* tot *honderd* gulden;

van art. 20 met eene boete van *vijf en twintig* tot *honderd* gulden voor iederen landverhuizer, van wien belooning is gevorderd;

van art. 21 met eene boete van *vijf en twintig* tot *honderd* gulden voor iederen landverhuizer, wien het verkochte biljet geldt, of een biljet is aangeboden.

Art. 24. Bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur worden door Ons voorschriften gegeven omtrent de inrigting der tot het vervoer van landverhuizers te gebruiken vaartuigen, omtrent hunne ruimte in evenredigheid tot het getal der te vervoeren personen, omtrent de benoodigdheden, waarvan die vaartuigen moeten voorzien zijn, en omtrent hetgeen verder ter uitvoering dezer wet vereischt wordt.

Art. 25. Op alle vaartuigen, waarop deze wet toepasselijk is, zijn exemplaren daarvan, mitsgaders van den algemeenen maatregel van inwendig bestuur, bij het vorig artikel bedoeld, in de Nederduitsche, Hoogduitsche, Engelsche en Fransche talen op zigtbare en toegankelijke plaatsen voorhanden.

Art. 26. Door deze wet wordt, in zoover daarvan niet is afgeweken, geene inbreuk gemaakt op de bepalingen van het Wetboek van Koophandel betreffende passagiers op buitenlandsche zeereizen.

Art. 27. Deze wet is niet van toepassing:

op vaartuigen, die minder dan twintig passagiers, de kajuitspassagiers daaronder niet begrepen, aan boord nemen;

op de vaartuigen, waarmede eene geregelde vaart wordt onderhouden tusschen eene Nederlandsche en eene andere Europesche haven. Aan boord van deze vaartuigen moet steeds voorhanden zijn eene schriftelijke verklaring der commissie van toezigt, houdende dat het vaartuig in de termen valt van art. 27, 2de lid, dezer wet.

Die verklaring wordt jaarlijks vernieuwd.

Art. 28. Deze wet en de algemeene maatregel van inwendig bestuur, bedoeld bij art. 24, treden gelijktijdig in werking op het door Ons te bepalen tijdstip, doch vóór den 1sten September 1861.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 1sten Junij 1861.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. VAN HEEMSTRA.

De Minister van Justitie,
GODEFROI.

Uitgegeven den *zesden* Junij 1861.
De Directeur van het Kabinet des Konings,
DE WEERT, *l. D.*

Bij Zijner Majesteits besluit van den 14den Junij 1861, nº. 45, zijn tot notaris benoemd:

binnen het arrondissement Arnhem, ter standplaats Dieren, gemeente Rheden, *A. Everts*, candidaat-notaris te Twello;

binnen het arrondissement Nijmegen, ter standplaats de gemeente Ewijk, *B. A. Roes*, candidaat-notaris, burgemeester en secretaris der gemeente Beuningen; en

binnen het arrondissement Tiel, ter standplaats Opheusden, gemeente Kesteren, *E. Dutry van Haeften*, candidaat-notaris te Eck en Wiel.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 4den Junij 1861, nº. 84, is de heer *John Marshall*, de zoon, benoemd tot consul der Nederlanden te Weimar.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 6den dezer, nº. 62, is jhr. mr. *A. P. C. van Karnebeek* benoemd tot attaché bij het Nederlandsche corps diplomatique.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 6den dezer, nº. 63, is jhr. mr. *W. A. A. J.* baron *Schimmelpenninck van der Oije* eervol ontslagen als commies van Staat bij het Departement van Financien, en in diezelfde hoedanigheid benoemd bij het Departement van Buitenlandsche Zaken.

Bij Koninklijk besluit van den 14den Junij 1861, nº. 44, is aan den Oost-Indischen ambtenaar *J. C. W.* baron *van Heeckeren tot Walien*, laatstelijk adsistent-resident van Tebing-Tingie, residentie Palembang, op Sumatra, thans met verlof in Nederland, op zijn verzoek, met ingang van 1º. Mei 1861, een eervol ontslag uit 's lands dienst verleend, met toekenning van pensioen.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Bij den Minister van Binnenlandsche Zaken is, ten behoeve der noodlijdenden door den watersnood, ontvangen:

van den burgemeester van Amsterdam, een uit Lingen aan hem toegezonden pakje van een vrijmetselaarsgenootschap, onder rubriek T. K. in L. et. M. met 6 Th. 20 Sgr.

RIJKSCOMMISSIE VOOR STATISTIEK.

(*Zitting van* 11 *Junij* 1861.)

Tegenwoordig de heeren Vissering, van Cappelle, Alstorphius Grevelink, Obreen, Mulder, Sloet tot Oldhuis, de Bruyn Kops, Zeeman van Dijk, von Baumhauer, Buys.

Wegens ongesteldheid afwezig de heeren van Voorthuysen en Nedermeijer van Rosenthal. Ook hadden de heeren Smissaert en Wttewaall berigt niet te kunnen opkomen.

De heer Vissering werd weder met de leiding der vergadering belast. De tijdelijke voorzitter verwelkomde den heer Lodewijk Mulder, nieuw benoemd lid der rijkscommissie, en betuigde, dat deze benoeming en de bereidwilligheid, waarmede de heer Mulder die betrekking wel heeft willen aanvaarden, door de vergadering zeer worden gewaardeerd.

Van den Minister van Finantien zijn, ten behoeve der boekerij en van elk der leden, exemplaren ontvangen der onlangs verschenen statistieke bescheiden betrekkelijk de geldmiddelen in de jaren 1846 tot 1859. Er werd besloten den Minister dank te zeggen voor de uitgaaf van dit belangrijk werk. Tot de boekgeschenken, der commissie aangeboden, behoorde ook eene verzameling van tien jaren, 1850—1859, van het Engelsch tijdschrift: » The Economist", welke men aan de welwillendheid van den heer Smissaert verschuldigd is.

De mededeeling, dat op nieuw eenige *verslagen van den toestand der gemeenten* waren ingekomen, leidde tot de opmerking, dat nog slechts weinige gemeentebesturen hunne verslagen doen drukken. Door eenige leden werd de wensch uitgesproken, dat het goede voorbeeld, door een dertigtal besturen in dit opzigt gegeven, meer en meer navolging moge vinden.

De Minister van Justitie heeft verlangd nader te worden ingelicht omtrent het voorstel der Rijkscommissie tot *eenvormige uitgaaf der officieele statistieken.* Een antwoord, door de vaste subcommissie voor dit onderwerp ontworpen, werd goedgekeurd.

Door denzelfden Minister is het advies medegedeeld van den inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt betrekkelijk de voorschriften, vroeger door de rijkscommissie ontworpen, tot verkrijging eener *statistiek van de oorzaken des doods en van de ziekten in de garnisoenen* [illegible] *genissen.* Hoezeer ook de nuttige strekking van die statistiek zoowel door den Minister als door den inspecteur wordt erkend, acht men echter aan de uitvoering van deze voorstellen eenige bezwaren verbonden. Men name wordt van de toepassing der ontworpen voorschriften vermeerdering van arbeid voor de geneeskundigen en dien ten gevolge verhooging

van kosten gevreesd. Ook doet de Minister opmerken, dat de statistiek der gevangenissen in Frankrijk, met betrekking tot de ziekten en sterfte, op eenvoudiger voet is ingerigt dan zij voor Nederland door de Rijkscommissie werd aanbevolen.

Voorgelicht door de heeren van Cappelle en Zeeman, heeft de vergadering besloten, haar voorstel nader te ontwikkelen en inzonderheid te doen uitkomen, dat de schijnbare omslagtigheid, waarvoor men beducht is, inderdaad niet bestaat. De vermeerdering van uitgaven, waartegen wordt opgezien, zou zich bepalen tot de kosten van nieuwe tabellen en van een nieuw ziekenregister. En wat den arbeid der geneeskundigen betreft, die zoude in niets anders bestaan dan het dagelijks aanstippen van het waargenomene bij de zieken in een zeer beknopt ziekenregister en het ordenen en rangschikken van het daar aangeteekende na afloop van het jaar, opdat de kennis, die de geneeskundigen aan het ziekbed der gevangenen verkrijgen, niet verloren ga, maar zoowel voor de wetenschap als voor de administratie vrucht drage. Die kennis zou leiden tot vergelijking en tot het opsporen van schadelijke oorzaken en mitsdien in staat kunnen stellen om zulke oorzaken te bestrijden en maatregelen te treffen, waardoor ziekte en dood in de gevangenissen zeldzamer worden.

De Fransche statistiek, op welke verwezen was geworden, is bij onderzoek gebleken in hare al te groote beknoptheid onvolledig te zijn, en althans niet te kunnen dienen als model voor eene dergelijke statistiek in Nederland.

Van den Minister van Binnenlandsche Zaken is een antwoord ontvangen op het voorstel der vergadering tot benoeming eener commissie van rijkswege om voor te lichten omtrent de beteekenis der te Haarlem te houden tentoonstelling voor de *statistiek van de vaderlandsche nijverheid*. Zijne Excellentie acht het niet noodzakelijk zoodanige commissie in het leven te roepen nevens de jury van deskundigen, wier verslag welligt ook vele der in het voorstel der Rijkscommissie bedoelde bijzonderheden zal behelzen. Daar intusschen de Minister erkent, dat een verslag, uit een zuiver statistisch oogpunt zamengesteld, opmerkingen kan bevatten, welke in dat der jury niet zullen voorkomen, wordt de Rijkscommissie gemagtigd, eenige van hare leden naar de tentoonstelling af te vaardigen.

De vergadering, van oordeel, dat eene commissie zoo als zij zich had voorgesteld, — zal die eenigzins naar eisch aan hare roeping beantwoorden — uit lieden van zeer verschillende kennis en practische ervaring zou moeten gevormd zijn, heeft geen vrijheid gevonden om van deze magtiging gebruik te maken.

Door de heeren de Bruyn Kops en Obreen is verslag gedaan omtrent de *Informatie op het stuk der verpondingen in Holland en Vriesland, in den jare* 1514. Het handschrift bevat de uitkomsten van een onderzoek of enquête, op last van den Graaf gehouden. De instructie, daartoe aan commissarissen gegeven, de punten waarover het onderzoek loopen zou, afzonderlijk voor de steden en voor het platteland gesteld, alsmede het formulier van den eed, welke door de op te roepen personen moest worden afgelegd, worden in den aanhef van het stuk in hun geheel medegedeeld. Daarop volgt de opteekening der antwoorden, die in elke stad en dorp zijn bekomen. Het doel dezer enquête was, eene billijker verdeeling der lasten te verkrijgen dan bij de toenmalige heffingen, in verband met den werkelijken graad van welvaart der onderscheidene plaatsen bestond. Verschillende kwartieren waren door den onlangs geëindigden oorlog met Gelderland, door de jongste *bede* en door zware stormen verarmd; bovendien was er bedenking tegen de zetting der oude *schildtaele* (of repartitie der op te brengen lasten over elke stad of dorp), en meermalen had daarvan kwijtschelding moeten verleend worden. Daarom gelastte de Graaf het opmaken van nieuwe kohieren volgens een beteren maatstaf, die door een naauwkeurig onderzoek naar de welvaart der ingezetenen zou worden erlangd.

In de groote en kleine steden moesten de commissarissen zich doen inlichten omtrent het bedrag der jaarlijksche inkomsten; het bedrag van de schulden der stad en de doeleinden waartoe de geleende gelden waren gebruikt; de belastingen die geheven werden, het getal haardsteden (of huizen) in elke stad, en de toe- of afneming in de laatste tien jaren, zoowel in getal als in waarde; het getal der communicanten in elke stad, eindelijk den graad van rijkdom en den stand der neringen.

Voor het platteland betroffen de vraagpunten: het getal haardsteden; het getal communicanten; de belastingen; de schulden en de oogmerken tot welke de geleende gelden gediend hadden; de wijze waarop de inwoners de beden en omslagen onder elkander plagten te verdeelen; de bestaanmiddelen van het dorp, met opgaaf van de hoeveelheid lands, de waarde van den grond zoo in koop als in huur, en van het land bij kloosters en geestelijke personen in gebruik of aan poorters van steden toebehoorende; eindelijk de dijklasten en sluisgelden op het land gelegd en de jaarlijksche opbrengst dier gelden per morgen.

Deze hoogst merkwaardige oorkonde geeft derhalve veelzijdige inlichting omtrent den finantielen toestand; het belastingwezen; de meest gebruikelijke heffingen en de gevolgen van sommige dier middelen in 't bijzonder; het getal woonhuizen en de verhouding tot het globaal getal der bevolking, zoo als dit uit het aantal communicanten is op te maken; de soort van nijverheid welke bij voorkeur in elke stad werd uitgeoefend; eenigzins ook omtrent den graad van armoede in elke stad; althans omtrent het getal huizen door armen bewoond en als zoodanig niet aan belasting onderworpen.

Zij, van wie de opgaven werden ingewonnen, waren doorgaans de magistraten zelve, schout, schepenen, eenige der notabelste ingezetenen; en, wat het aantal communicanten betrof, de geestelijken der betrokken parochiën. Al die personen worden met name en met opgaaf van hun leeftijd genoemd, en daar zij buitendien onder eede gehoord zijn, mag men veilig aannemen, dat de feiten en cijfers, door hen medegedeeld, in eene hooge mate vertrouwen verdienen.

Er is dus hier voor den beoefenaar der statistiek een rijke voorraad van gegevens voorhanden, die te meer waarde heeft, dewijl zij alle hetzelfde tijdstip betreffen en op volkomen gelijke wijze verkregen zijn. En de geschiedkundige vindt hier een officielen maatstaf waaraan hij andere opgaven, in onze menigvuldige stedebeschrijvingen voorkomende, kan ter toetse brengen.

Uit aanhalingen, aan verschillende schrijvers ontleend, toonden de verslaggevers aan, dat de informatie ook vroeger aan onze geschiedschrijvers niet onbekend is geweest; maar slechts zeer enkele fragmenten zijn daarvan tot dusverre medegedeeld.

Ten aanzien der informatie van 1494, in het Rotterdammer archief aanwezig en waarvan hun door de welwillendheid van den archivaris aldaar inzage verleend is, verklaarden zij, dat deze evenzeer de uitkomst blijkt te zijn van eene gehouden enquête. Ook de uitgaaf van deze oorkonde, waartoe bij genoemden archivaris het voornemen bestaat, kwam den verslaggevers zeer wenschelijk voor. Immers de twee enquêten over soortgelijke onderwerpen, met een tijdverschil van twintig jaren gehouden, moeten noodwendig elkander toelichten en aanvullen. Evenwel had een summier onderzoek reeds tot de overtuiging geleid, dat de enquête van 1494 op verre na niet met dezelfde uitvoerigheid heeft plaats gehad als die van 1514.

De vergadering heeft de heeren de Bruyn Kops en Obreen voor hunne zeer volledige voorlichting dank gezegd en daarop, na beraadslaging, besloten, de informatie van 1514 in haar geheel en van eene inleiding nopens den oorsprong en den inhoud van het stuk voorzien, te gelijk met het eerstvolgend verslag van hare werkzaamheden uit te geven. Zij heeft eindelijk de beide verslaggevers, aan wie de heer Mulder zich op hun verzoek heeft aangesloten, gemagtigd om tot die uitgaaf het noodige voor te bereiden.

De heer Sloet tot Oldhuis heeft, ingevolge zijne toezegging in de zitting van 12 Februarij jl., nader ontwikkeld welke bijzonderheden hij meent dat behoorden gekend te worden omtrent den toestand der *esschen* of *enken*. Ten opzigte van iedere esch ware het zijns inziens wenschelijk te leeren kennen de grootte volgens het kadaster, het getal perceelen, het getal eigenaren, het al of niet bestaan van servituten van klaauwgang, of stoppelweide en den toestand der wegen, indien die er worden aangetroffen. De nota, waarin de heer Sloet het belang van zoodanige statistiek ontwikkelde, zal aan de leden ter lezing worden medegedeeld, opdat in eene volgende vergadering kunne worden overwogen, of de Rijkscommissie de Regering op dit onderwerp zal opmerkzaam maken en, zoo ja, op welke wijze het verlangde onderzoek zou moeten worden ingesteld.

Naar aanleiding van een ingekomen verslag omtrent den toestand van het hoogheemraadschap van Rhijnland in 1860, werd door den heer Buys gewezen op het gewigt eener *statistiek van de waterschappen* en met name van de lasten, waarmede de grondeigendommen zijn bezwaard tot het onderhoud van waterkeerende werken. Bekendheid met den omvang dier lasten achtte hij onontbeerlijk om zich een juist begrip te vormen van ons belastingstelsel. En die kennis scheen hem zonder veel moeite te verkrijgen na de veranderingen, welke het bestuur der waterschappen in de laatste jaren ondergaan heeft. De heer Buys zal zijn denkbeeld schriftelijk voordragen, ten einde daarover, na kennisneming, van gedachten worde gewisseld.

Uit de mededeelingen nopens den stand van de werkzaamheden der subcommissien is o. a. gebleken, dat die, aan welke het onderzoek is opgedragen van de voorschriften voor eene *volkstelling op Java*, zich steeds ernstig met dit onderwerp bezig houdt. Het groote gewigt dat door de leden dezer subcommissie aan dit onderwerp gehecht wordt, eischt eene zeer naauwgezette behandeling der zaak.

Op voorstel van den tijdelijken voorzitter is de heer Mulder uitgenoodigd deel te willen nemen aan de taak der subcommissie voor de *statistiek der lotelingen voor de nationale militie.*

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

Bij het Departement van Kolonien is van den burgemeester van Haskerland ontvangen een muntbiljet groot f 50, bij hem ingekomen voor de ongelukkige Javanen, van zekeren zich noemenden Agniniut.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Le Pays, een ministerieel dagblad van Parijs, berigt dat het koningrijk Italie binnen kort door Frankrijk zal worden erkend, en zet de redenen uiteen, waardoor die stap aanbevolen wordt. Na gezegd te hebben dat de afloop van den Italiaanschen oorlog aan de bevolking van Italie vrijheid heeft gelaten om naar haar eigen oordeel over haar lot te beschikken, daar bij het vredesverdrag van Villafranca hare regten niet minder dan die van hare vorsten zijn voorbehouden, beweert het genoemde blad, dat door het overlijden van den heer Cavour spoedige bevestiging der nieuwe orde van zaken noodzakelijk is geworden, want dat vele moeijelijkheden, welke onder zijne ervarene leiding slechts hinderlijk waren, thans gevaarlijk zouden kunnen worden, en derhalve zoo spoedig doenlijk dienen te worden uit den weg geruimd.

» Bij het groote verlies, hetwelk Italie door het overlijden van den heer Cavour heeft geleden, en bij het groote gevaar, hetwelk daardoor is ontstaan — zoo besluit *le Pays* —, zijn in Italie de onderlinge naijver van staatsmannen en steden, en de oneenigheden over punten van minder gewigt terstond verdwenen; en Europa heeft begrepen, dat hetgeen nog uitstel leed zoo lang de heer Cavour de teugels des bewinds in handen had, thans eene dringende noodzakelijkheid is, en voor het behoud van Italie niet alleen, maar ook, en welligt nog meer, voor het behoud der orde in Europa vereischt wordt.

» Wat moet 's Keizers gouvernement in zulke omstandigheden doen? Zou het, de betrekkingen met Koning Victor Emanuel afgebroken latende, nog langer in eene afwachtende houding kunnen blijven? Doch de tijd staat niet stil; de zaken zijn haren gang gegaan; en het gemis van eenen grooten staatsman vermeerdert de moeijelijkheden en de bezwaren. Is dat een tijd om begane feilen in aandenken te houden? Voor eenen souverein als Keizer Napoleon, voor eene natie als Frankrijk is het de tijd om die feilen te vergeten. Het koningrijk Italie zal dan ook erkend worden.

» Wij zullen ons over die ontknooping verheugen. Zij stemt overeen met de sedert tien jaren zoo wijsselijk gevolgde staatkunde. Frankrijk is eene liberale mogenheid, en daarom zal het weldra het koningrijk Italie erkennen; het is eene katholijke mogendheid, en daarom zal het zijne troepen te Rome houden. En welligt zal in dien nieuwen staat van zaken de weg gelegen zijn om te geraken tot volbrenging van het moeijelijke werk, waaraan het keizerlijke gouvernement met zoo veel volharding en zelfverloochening arbeidt, namelijk de onderlinge verzoening van het Pausdom en van Italie."

Een ander ministerieel dagblad van Parijs, *la Patrie*, spreekt in denzelfden geest: » Men verzekert dat er onderhandelingen zijn geopend om tot herstel der diplomatieke betrekking tusschen Frankrijk en het Turynsche hof te geraken. Indien deze onderhandelingen slagen, zullen zij leiden tot erkenning van het feitelijke bestaan van het koningrijk Italie, zamengesteld uit die provincien en staten, welke onder den schepter van Koning Victor Emanuel zijn gekomen ten gevolge van gebeurtenissen waarover Frankrijk thans geen oordeel heeft te vellen, maar die onder

beschutting van het door Europa erkende beginsel van niet-tusschenkomst haar beslag bekomen hebben.

» Door het diplomatieke verkeer met Turijn te hervatten zou Frankrijk ten aanzien der staatkunde van het koningrijk Italie noch eenig oordeel over het verledene uitspreken, noch eenige aansprakelijkheid voor de toekomst op zich nemen. Het zou daardoor alleen verklaren, dat de feitelijke regering van dezen nieuwen staat tot genoegzame vastheid is gekomen om met haar internationale betrekkingen te kunnen houden, gelijk voor de belangen der beide landen volstrekt vereischt wordt.

» Door die nieuwe houding aan te nemen, zou Frankrijk geenszins overgaan tot eenige tusschenkomst in de binnen- of de buitenlandsche aangelegenheden van het koningrijk Italie, hetwelk zelf moet weten wat aan hetzelve te doen staat, gelijk het meester van zijne toekomst en van zijne bestemming is. Frankrijk zou daarmede jegens Italie even zoo handelen, als de groote mogendheden van Europa te eeniger tijd in het Amerikaansche vraagstuk handelen zullen door het nieuwe gemeenebest van de Zuidelijke Staten te erkennen, wanneer hetzelve eene regering zal hebben gevestigd op grondslagen, waarop met haar internationale en voor het algemeene belang nuttige betrekkingen zullen kunnen worden aangeknoopt."

Dit artikel van *la Patrie* verkrijgt meer gewigt door de omstandigheid dat het in den officielen Franschen *Moniteur*, zonder bijvoeging van eenige aanmerking, overgenomen is.

Verder zegt de *Patrie*: » Naar aanleiding der thans tusschen Frankrijk en Sardinie aanhangige onderhandelingen wordt door verscheiden dagbladen een onjuist berigt medegedeeld. Volgens hetzelve zou de stap waarover thans wordt onderhandeld, namelijk de erkenning van het koningrijk Italie door Frankrijk, de verwijdering onzer troepen uit Rome ten gevolge hebben.

» Dat is onwaar: getrouw aan zijne liberale en tevens katholijke staatkunde, heeft Frankrijk altijd verklaard, dat de zaak van Rome en van den erfgrond van den Heiligen Petrus geheel werd voorbehouden, en dat de zaken er volkomen in den tegenwoordigen staat zullen worden gehouden."

Volgens een berigt van de *Indépendance Belge* zou het zeker zijn, dat niet alleen het Pauselijke, maar ook het Oostenrijksche gouvernement tegen Italie's erkenning door Frankrijk zullen opkomen, als onvereenigbaar met de door Frankrijk vroeger erkende regten en aangegane verbindtenissen.

— De Parijsche *Constitutionnel* berigt vrij stellig, dat de zitting van het Wetgevend Ligchaam nog eene week, dus tot den 26sten dezer, zal worden verlengd.

— De half-officiele *Moniteur* de *l'Armée* berigt, op grond van brieven uit Cochinchina van 30 April, dat de inneming der vesting Mytho de bevolking dier rijke provincie heeft genoopt om zich aan Frankrijk te onderwerpen.

Hetzelfde blad houdt staande, dat het luchtsgestel van Cambodscha of Neder-Cochinchina niet ongezond voor de Europeanen is.

— De correctionele regtbank van Parijs heeft in het laatst der vorige week den bekenden republikein Blanqui tot 500 francs geldboete en vier jaren gevangenisstraf veroordeeld, als hebbende sedert eenigen tijd te Parijs een geheim genootschap opgerigt en aan deszelfs hoofd gestaan. Bij hetzelfde vonnis zijn drie ingezetenen van Parijs, allen behoorende tot de arbeidende volksklasse, insgelijks, doch tot eene minder zware straf, veroordeeld, als leden van dat genootschap geweest zijnde. Bij de behandeling van dit regtsgeding zijn eenige omstandigheden aan het licht gekomen, waaruit naar het oordeel des regters opgemaakt kon worden, dat Blanqui sedert eenigen tijd werkzaam was om een geheim genootschap van politieke strekking en van republikeinschen geest op te rigten, en dat hij werkelijk drie personen had overgehaald om daaraan deel te nemen. Dat er meer leden van het genootschap waren, en dat zij eenigen bepaalden aanslag tegen het gouvernement voorgenomen hadden of voorbereidden, is niet gebleken. Blanqui heeft volhardend ontkend, dat hij een geheim genootschap gevormd had of vormen wilde. Sedert 1832, toen Blanqui begonnen is zamenzweringen te vormen, heeft hij omtrent vijf en twintig jaren in de strafgevangenis doorgebragt.

ITALIE.

Een door den officielen Franschen *Moniteur* medegedeeld schrijven uit Turyn van den 13den dezer zegt: » Het programma van het nieuwe ministerie, hetwelk door den heer Ricasoli in de zitting der Kamer van den 12den dezer is medegedeeld, is door de vergadering met bijval aangehoord, doch heeft geene uitbarsting van geestdrift te weeg gebragt. Het aandenken van den heer Cavour is nog te levendig. Inzonderheid is in de mededeeling van den heer Ricasoli de omzigtigheid opgemerkt, waarmede hij zich over de diplomatieke betrekkingen van het tegenwoordige koningrijk heeft uitgelaten. Hij heeft zich tot algemeene gezegden bepaald en de hoop te kennen gegeven » » dat Europa zal begrijpen, dat » een waarborg voor zijne rust in het bestaan van een krachtig Italie » gelegen is."

» Het is buiten twijfel, dat het ministerie in de door volkskeuze gevormde Kamer de meerderheid op zijne zijde heeft. Ofschoon de heer Ratazzi niet deel van het kabinet uitmaakt, verleent hij aan hetzelve zijne volle ondersteuning. Op zijne aanwijzing is de portefeuille van justitie aan den heer Miglietti opgedragen; deze is in het kabinet de vertegenwoordiger van het onderdeel des parlements, hetwelk den heer Ratazzi tot hoofd heeft. De oppositie, bestaande uit leden van de uiterste linker zijde, heeft bij de behandeling van een ontwerp van wet, waarbij aan eene Toscaansche maatschappij concessie tot het aanleggen van eenen spoorweg van Florence over Arezzo tot de Romeinsche spoorweglinie wordt verleend, willen beproeven hoe veel zij vermogt. Het is haar enkel gelukt de discussie gedurende drie zittingen te rekken. De twee van hare zijde voorgeslagen amendementen zijn aangenomen, en de voordragt is, bij geheime stemming, met 198 tegen 48 stemmen doorgegaan."

Het Turynsche dagblad *l'Opinione*, hetwelk steeds als een onderhandsch orgaan van het Sardinische gouvernement geldt, laat zich over 's lands diplomatieke betrekkingen meer bepaald uit, dan de heer Ricasoli in zijn programma; het zegt in zijn nommer van den 13den dezer:

» Het ministerie, zoo als het thans op nieuw is gevormd, levert redenen van gerustheid voor Italie en Europa op. Het vertegenwoordigt de bestanddeelen van het vorige kabinet, en voegt daarbij nieuwe waardoor zijne kracht grooter, en zijne werkzaamheid meer afdoende zal worden.

» Zal het door het parlement en door Italie worden ondersteund even zeer als de heer Cavour? Wij vertrouwen dat die ondersteuning niet zal ontbreken, maar dat het door de Kamers en door het gansche land van harte en met alle magt zal worden bijgestaan in het torschen van den zwaren last, dien het op zich heeft genomen.

» Hier, in Italie, hebben wij slechts weinig tegenpartijders van het bondgenootschap met Frankrijk; zij haten Frankrijk en zouden ons in regeringloosheid willen storten. Zij klagen luide over hetgeen zij Italie's slavernij noemen, en beweren dat wij, om onafhankelijk te zijn, alleen moeten staan. Doch eene staatkunde, door welke wij alleen zouden komen te staan, zou onze ondergang zijn, even zeer als Frankrijks bondgenootschap ons behoud is. Dit bondgenootschap is op wederzijdsch voordeel gegrond; het is daardoor des te bestendiger, hechter en meer vereerend voor de beide natien.

» De heer Ricasoli heeft onlangs nog getoond dat hij de staatkunde van den heer Cavour beaamt; zijne ingenomenheid met het Fransche bondgenootschap is dus niet twijfelachtig. De bijval, dien zijne optreding in Frankrijk vindt, is ons een bewijs, dat zijne inzigten er even zeer als zijne geestkracht worden gewaardeerd, en hem aanspraak geven op ondersteuning van al degenen, welke den heer Cavour hebben ondersteund."

— Mazzini en de hem aanhangende heethoofden en republikeinen trachten thans door hunne dagbladen in Italie het gerucht, dat Frankrijk het bezit van het eiland Sardinie voor zich heeft bedongen, levendig te houden en daardoor de Italianen tegen het bondgenootschap met Frankrijk in te nemen.

— Het officiele dagblad van het Sardinische gouvernement berigt in zijn nommer van den 14den dezer, dat in den officieel medegedeelden tekst van het programma des kabinets eene belangrijke drukfeil is ingeslopen. De heer Ricasoli heeft gezegd, dat Italie het regt heeft zich te vestigen en *volledig* te maken, en niet: zich te vestigen en zamen te stellen (*di compiersi*, en niet *di comporsi*).

— De Sardinische Kamer van Afgevaardigden heeft besloten de gewone zomervacantie dit jaar eerst in het midden der volgende maand Julij te beginnen en vooraf nog de finantiele voordragten en die betreffende spoorwegen af te doen.

TURKIJE.

Volgens den Parijschen correspondent der Londensche *Morning Post* is het nagenoeg zeker, dat van de twee vroeger vermelde candidaten Daud Effendi tot gouverneur van den Libanon zal worden benoemd, terwijl het blijkt dat het Fransche gouvernement in de tegenwoordige omstandigheden niet meer wil aandringen op de benoeming van iemand behoorende tot den volksstam der Maroniten.

De correspondent der *Morning Post* te Beyrut zegt in een schrijven van den 2den dezer, dat in Syrie verschillende gevoelens over de gevolgen van het vertrek der Fransche troepen bestonden; dat sommigen nieuwe moordtooneelen vreesden; maar dat die beduchtheid zijns inziens, wat het land in het algemeen betrof, ongegrond was. Hij acht het echter niet onmogelijk, dat in afgelegen streken van het binnenland weder onlusten ontstaan.

De berigten van de Parijsche *Patrie* luiden veel ongunstiger; daarin leest men onder anderen, dat de Drusen, zoodra zij de zekerheid van het aanstaande vertrek der Franschen bekwamen, de Christenen uit twee dorpen van gemengde bevolking hebben verdreven.

De bevelhebber der Fransche expeditie, de generaal de Beaufort d'Hautpoul, heeft bij eene dagorder van den 1sten dezer aan zijne troepen het aanstaande vertrek uit Syrie aangekondigd. Hij roemt hun gedrag en zegt dat zij de achting en de liefde der bevolking van den Libanon hebben verworven; maar hij klaagt dat het doel hunner zending in Syrie niet geheel is bereikt, en dat eene zaak van louter menschlievendheid een enkel politieke worstelstrijd is geworden.

BELGIE.

De *Indépendance Belge* berigt dat de formaliteit der reispassen voor het verkeer tusschen Frankrijk en Belgie binnen kort zal worden afgeschaft, en dat de reizigers uit het eene en het andere land voortaan enkel eenig bewijsstuk tot staving hunner identiteit, bij voorbeeld een adreskaartje, eene jagt-acte, een boekje van getuigschriften voor arbeidsleden, zullen moeten bij zich hebben.

— Bij de afgeloopen verkiezingen tot vernieuwing van de helft der Belgische Kamer van Vertegenwoordigers hebben vier belangrijke kiesdistricten gemengde keuzen gedaan. Te Gent zijn vier katholijken en drie liberalen, te Soignies twee liberalen en een katholijk, te Aalst twee katholijken en een liberaal, en te Charleroi drie liberalen en een katholijk gekozen. Warme voorstanders van liberale begrippen zien daarin een bedenkelijk verschijnsel, een blijk dat de gehechtheid aan politieke beginselen en de vastheid der overtuigingen verzwakt. Aan lieden van meer gematigde denkwijze schijnt het een heugelijk blijk van toenadering tusschen de staatspartijen.

NASCHRIFT.

PARIJS, 16 Junij. De dagbladen berigten dat de ministers Persigny, Thouvenel en Vaillant morgen de lijkdienst voor den graaf Cavour zullen bijwonen.

De Keizer vertrekt den 1sten Julij naar Vichy. Derwaarts begeven zich ook de heeren de Lavalette, de Gramont, Adolphe Barrot en de Latour d'Auvergne, vertegenwoordigers van Frankrijk te Konstantinopel, Rome, Madrid en Turyn.

LONDEN, 16 Junij. (R.A.). Volgens berigten uit New York van den 5den rukken de bondstroepen verder in Virginia voort. Te Washington bedroeg derzelver sterkte 50,000 man. In het fort Monroe kwamen voortdurend vele voortvlugtige slaven uit het Zuiden aan, die tot den arbeid aan de vestingwerken gebezigd werden.

De heer Douglas was overleden. Het gerucht was in omloop dat de separatisten Harpers Ferry ontruimd hadden.

De Amerikaansche consul te Quebec had beslag gelegd op een vaartuig hetwelk aan de separatisten verkocht was.

TURYN, 16 Junij. De *Gazzetta* verzekert dat de regering door mid-

del van den telegraaph berigt heeft ontvangen van de erkenning van het koningrijk Italië door Frankrijk.

[illegible], 16 Junij. De proeven, welke te [illegible] genomen zijn met te Toulon vervaardigde ijzeren platen voor gepantserde scheepen, hebben een ongunstig resultaat opgeleverd.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'sGravenhage, [illegible] Junij 1861.

WATERHOOGTEN IN DE HOOFDRIVIEREN.

Junij.	Rivieren.	Waarnemingsposten.	Rivierhoogte boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte boven of beneden de nul der oude schaal.	[illegible]	In 24 uren gewassen	In 24 uren gevallen
17	Boven-Rhijn. . . .	*Keulen*,	+ 38.57	+ 2.72	8 ure	»	0.08
16	Waal.	*Nijmegen*,	+ 8.97	+ 2.75	8 »	»	0.04
16	Neder-Rhijn. . . .	*Arnhem*,	+ 9.02	+ 2.11	8 »	»	0.05
16	Geldersche IJssel.	*Westervoort*,	+ 9.47	+ 2.10	8 »	»	0.08
17		*Maastricht*, (brug)	+ 42.58	+ 0.38	8 »	0.02	»
17	Boven-Maas	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 41.82	»	8 »	0,01	»
						»	0.06
16		*Grave*,	+ 5.70	+ 0.85	8 »		
16	Nieuwe Maas . . .	*Brielle* H. W.	+ 0.88	»	8 u. 30 m.	0.10	»
		L. W.	— 0.43	»	5 u. 15 m.	0,10	»

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 21sten Junij 1861, des voormiddags ten 10½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur, te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

het aanleggen van eene krib tot verbetering van de rivier de Maas, onder Poederoijen, provincie Gelderland.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, ingevolge art. 8 van het Bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant, te 's Hertogenbosch, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Den vierden en derden dag vóór de besteding wordt de noodige plaatselijke aanwijzing gedaan, en zijn voorts nadere inlichtingen te bekomen bij den Hoofdingenieur L. Rijsterborgh en den Adspirant-ingenieur E. Steuerwald, beiden te 's Hertogenbosch, als ook bij den Opzigter J. Verdoorn Bz. aldaar.

's Gravenhage, 28 Mei 1861.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. van Heemstra.

Provincie *Noordholland*.

AANBESTEDINGEN.

Op Donderdag, den 20sten Junij 1861, des namiddags ten 2½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Haarlem, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordholland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 9de district, worden Aanbesteed:

1°. het stellen van Stroo- en Helmbeplantingen in de oostelijke duinen van het eiland Terschelling;
2°. Werkzaamheden bij de zeeweringen en havenwerken van het eiland Urk;
4°. Werkzaamheden bij de zeeweringen en havenwerken van het eiland Marken;
4°. Vernieuwingen en Herstellingen aan de havenhoofden en beschoeijingen der Ooster- en Westerhaven te Medemblik;
5°. leveren van Steen en Puin en verrigten van werken aan de zeewering van het Horntje op het eiland Texel;
6°. het maken van twee vakken Steenglooijing en een vak Paalwerk bij de zeeweringen van het eiland Wieringen;
7°. het herstellen van buitengewone winterschade aan de havenwerken van het eiland Vlieland.

De Aanbestedingen zullen bij enkele inschrijving geschieden.

De Bestekken liggen ter lezing aan het Departement van Binnenlandsche Zaken te 's Gravenhage, aan het Provinciaal Bestuur van Noordholland te Haarlem, en op alle verdere plaatsen, waar de Bestekken van openbare Bestedingen ter lezing gelegd worden.

De noodige inlichtingen zijn te verkrijgen bij de Ingenieurs te Alkmaar en te Hoorn, en bij de Opzigters te Terschelling, Urk, Marken, Helder en Wieringen.

's Gravenhage, 24 Mei 1861.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. van Heemstra.

MINISTERIE VAN MARINE.

Lichttoren aan den Hoek van het IJ.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat tegen het *laatst dezer maand* zal worden aangevangen met de uitvoering van eenige werken tot herstelling en verbetering van den lichttoren aan den *Hoek van het IJ*, dat dien ten gevolge het [illegible] licht, te rekenen van den *27sten Mei aanstaande*, tijdelijk gebluscht, en door een *hulplicht* zal vervangen worden.

's Gravenhage, den 14den Mei 1861.

De Minister voornoemd,
W. J. C. H. v. Kattendijke.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

Lichttoren op Klein-Curaçao.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden — ten vervolge van het *Berigt aan Zeevarenden*, voorkomende in de *Staats-courant* van den 21*sten December* 1860 — dat, blijkens nadere bekendmaking van den Gouverneur van *Curaçao*, de herstellingen aan den lichttoren op *Klein-Curaçao* afgeloopen zijn, en het licht op dien toren met den 1*sten Maart dezes jaars* weder *ontstoken* is.

's Gravenhage, den 11den Junij 1861.

De Minister voornoemd,
W. J. C. H. v. Kattendijke.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

Rusland.

Blijkens bekendmaking van het Departement van Marine te *St. Petersburg*, afdeeling Hydrographie, zullen voor de veiligheid der schroefschepen van meer dan 24 voeten diepgang, die ter reede *Cronstadt*, komen, te rekenen van den 1/13den *Junij dezes jaars*, en vervolgens telken jare bij de opening der scheepvaart op die reede, behalve de reeds bestaande mastbaken tot aanwijzing der diepte van 24 voet, nog *vijf andere baken geplaatst* worden, in 27 en 28 voet diepte, namelijk *drie roode* aan de *Noordzijde* en *twee witte* aan de *Zuidzijde* van het vaarwater bestemd voor schepen van grooten diepgang.

Noorwegen.

Blijkens bekendmaking van het Departement van Marine van *Noorwegen*, zal de Baak (dagmerk) bij *Mandals-Ryvingen* den 1sten *Junij dezes jaars* gesloopt worden.

Ter vervanging daarvan zal eene *nieuwe Steenenbaak* opgerigt worden, 30 voeten hoog, *van piramidalen vorm* en *geel* geschilderd.

De nieuwe baak zal waarschijnlijk met *ultimo Julij dezes jaars* voltooid zijn.

's Gravenhage, den 22sten Mei 1861.

De Minister van Marine,
W. J. C. H. v. Kattendijke.

Staatsspoorwegen.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag den 16den Julij 1861, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken, door de Commissie voor de Staatsspoorwegen, in een der localen van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, te 's Gravenhage, worden Aanbesteed:

het bouwen van Land- en Stroompijlers voor de brug over de rivier de IJssel te Zutphen.

De besteding geschiedt bij enkele inschrijving, volgens art. 13 van het Bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan het locaal der Ingenieurs in algemeene dienst bij de Commissie voor de Staatsspoorwegen in de Raamstraat, n°. 32, te 's Gravenhage, in de voornaamste Logementen en Koffijhuizen en op de plaatsen waar gewoonlijk dergelijke bestekken ter lezing gelegd worden.

Inlichtingen zijn te verkrijgen bij de Ingenieurs in algemeene dienst bij de Staatsspoorwegen te 's Gravenhage, bij den eerstaanwezenden ingenieur Reuvens te Arnhem en den Ingenieur Kalff te Zutphen.

's Gravenhage, den 17den Junij 1861.

De Commissie voornoemd,
L. A. J. W. Sloet, *Voorzitter*.
de Bordes, *Secretaris*.

SCHEEPVAART OP HET SPAARNE.

De Commissaris des Konings in de provincie Noordholland brengt, ten verzoeke van den Burgemeester van Haarlem, ter kennis van de belanghebbenden dat op Dingsdag, den 25sten dezer maand, het gedeelte van het Spaarne begrepen tusschen de brug aan de Kazerne en den belastingpaal op de grensscheiding der gemeenten Haarlem en Zuid-Schalkwijk, voor de scheepvaart zal gesloten zijn van des namiddags vier ure tot den volgenden morgen bij het openen van den boom.

Haarlem, 10 Junij 1861.

Röell.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Eerste* trekking der *Eerste* Klasse van de 245ste *Staats-Loterij*, op Maandag den 17den Junij 1861, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°.	10440	een prijs van	1500	gulden,
»	9050	» » »	1000	»
»	18958	» » »	1000	»
»	16172	» » »	5000	»
»	6221	» » »	1000	»

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. Frieswijk.

*** Op Woensdag, den 3den Julij 1861, des middags ten 12 ure, zal door den ondergeteekende, ten behoeve van de Garnizoens-bakkerij te Groningen, ten zijnen Bureele, onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Oorlog, in het openbaar worden Aanbesteed de leverantie van:

6 Last Rhijn-tarwe, wegende minstens 76 Ned. pond per mud.
1½ » inlandsche of Pruissische Rogge, wegende minstens 72 Ned. pond per mud.

De Voorwaarden dezer Aanbesteding liggen ter lezing op genoemd Bureau, van des morgens 10 tot 12 ure.

De Omslag van het Inschrijvingsbiljet en de in te zenden Monsters moeten van hetzelfde Merk voorzien zijn.

Groningen, 17 Junij 1861.

De Onder-Intendant der 2de klasse, belast met het toezigt van de Garnizoens-bakkerij,
DE HAART.

Garnizoens-bakkerij te 's Gravenhage.

Op Woensdag den 3den Julij 1861, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Oorlog, ten Burele van den ondergeteekende (Westeinde n°. 51) worden Aanbesteed de levering van:

12 Last Roode Tarwe,	wegende minstens	77	Ned. pond per	Mud,
12 dito Zeeuwsche Tarwe,	»	76	»	»
6 dito Inlandsche of Pruissische Rogge,	»	72	»	»

De Voorwaarden dezer Aanbesteding liggen ter lezing in genoemd Bureau, van des morgens 10 tot 12 ure.

De Omslag van het Inschrijvingsbiljet en de in te zenden Monsters moeten van hetzelfde Merk voorzien zijn.

's Gravenhage, den 17den Junij 1861.

De Militaire Intendant,
F. C. R. BOERS.

OPENBARE AANBESTEDINGEN.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Delft zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar aanbesteden:

1°. het inrigten van een Gebouw tot Bergplaats; en

2°. het afbreken en maken van Muren en eenige andere Werken; beide onder het beheer der Genie te Delft.

Deze aanbestedingen zullen geschieden op Vrijdag den 21sten Junij 1861, des voormiddags ten elf ure, in het Heeren logement, nabij de Haagpoort te Delft, alwaar van den 14den Junij 1861 de bestekken zullen liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur voornoemd.

Aanwijzing zal worden gedaan den 20sten Junij 1861, des voormiddags ten 10 ure.

Gedrukte bestekken zullen, van den 14den Junij 1861, bij den Fortificatie-opzigter te Delft voorwaardelijk verkrijgbaar zijn.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Venlo zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

het éénjarig onderhoud der Aardewerken, Grachten en Beplantingen onder het beheer der Genie te Venlo, over 1861—1862.

Deze Aanbesteding zal geschieden den 24sten Junij 1861, des voormiddags ten elf ure, in het Huis van J. R. Bloemen, op de Markt te Venlo, alwaar van den 17den te voren het Bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Venlo.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te 's Bosch zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

het éénjarig onderhoud van de Kazernen, Stallen en Magazijnen onder het beheer der Genie te 's Bosch.

Deze Aanbesteding zal geschieden op Woensdag den 26sten Junij 1861, des morgens ten elf ure, in het Café Restaurant bij L. Cordens te 's Bosch, alwaar van den 19den Junij het Bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen verkregen worden bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te 's Bosch.

Het gedrukte Bestek van dit werk zal van den 19den Junij 1861 bij de Heeren Lutkie en Cranenburg, Boekhandelaars te 's Bosch, voorwaardelijk verkrijgbaar zijn.

OPENBARE HERBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Nijmegen zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar op nieuw Aanbesteden:

het Eenjarig onderhoud der Kazernen, Stallen en Magazijnen te Arnhem, onder het beheer der Genie te Nijmegen.

Deze Herbesteding zal plaats hebben op Woensdag den 19den Junij 1861, des voormiddags ten elf ure, in de Willemskazerne te Arnhem, alwaar het Bestek van Woensdag den 12den Junij 1861 zal liggen, terwijl van af dien dag gedrukte Bestekken voorwaardelijk verkrijgbaar zullen zijn op het Garnizoens-bureau aldaar.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Nijmegen.

Vaderlandsch fonds ter aanmoediging van 's Lands Zeedienst, opgerigt in 1781.

Gratificatien-betaling op Maandag den 1sten Julij 1861, ten elf ure, te Amsterdam en elders bij Commissarissen van voormeld fonds.

Kweekschool voor de Zeevaart te Amsterdam.

Donderdag den 27sten Junij 1861, ten negen ure, aan gemelde Kweekschool, of drie dagen vroeger bij Commissarissen buiten Amsterdam: inschrijving voor Jongelingen, welke in dit gesticht wenschen aangenomen te worden. Zij moeten zijn Nederlander, geboren tusschen den 1sten September 1846 en den 1sten September 1848, en de maat hebben van ten minste 140 duim Nederlandsch, buiten de schoenen; zij kunnen zich aangeven zoowel voor de gewone Koopvaardij, als voor de dienst op de Gouvernements-Schooners en Kruisbooten in Nederlandsch Oost-Indie.

NEDERLANDSCHE LLOYD, GEVESTIGD TE AMSTERDAM.

Namens het Bestuur der Maatschappij wordt bij deze kennis gegeven, dat ingevolge besluit der Algemeene Vergadering van Deelhebbers van November 1860, onder Koninklijke bewilliging van 5 December deszelfden jaars, de opengestelde termijn tot deelneming in de vergrooting van het kapitaal der Maatschappij, overeenkomstig met dat besluit den 5den dezer is gesloten; dat die deelneming bedraagt *twee en een half millioen*, en het Fonds alzoo thans is gebragt op *drie en een half millioen gulden.*

Wordende de Deelhebbers in het primitief kapitaal uitgenoodigd om, tegen afstempeling van hunne Aandeelen, de restitutie van *tien ten honderd*, hetzij in contanten of in nieuwe Aandeelen, naar mate van hunne deswege gedane verklaring, in ontvang te nemen, en de verdere Deelnemers opgeroepen tot het doen der eerste storting van *tien ten honderd*, tegen uitreiking der nieuwe Aandeelen, met berigt dat tot het een en ander zal worden gevaceerd op den 1sten Julij aanstaande en volgende dagen ten Kantore der Maatschappij alhier, Hartenstraat, K K, 596.

Amsterdam, 13 Junij 1861.

J. J. A. SANTHAGENS, *Directeur.*

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Almelo, den 5den Junij 1861 gewezen en uitgesproken, is *Sander Suskind*, ook bekend onder den naam van *Suskind Suskind*, verblijfhoudende in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen te Deventer, ten verzoeke van *Salomon Suskind*, Slager, wonende te Denekamp, ter zake van onnoozelheid, gesteld onder Curatele.

C. H. STORK,

[Kosteloos.] *Procureur van den Verzoeker.*

*** De ondergeteekende *Leonardus Maria Henricus Vermeulen*, Zoutzieder te 's Hertogenbosch, heeft de eer bekend te maken, dat hij, met toestemming van belanghebbenden, op naam van *P. J. Vermeulen*, voor eigen rekening de Zoutziederij en Zeephandel zal voortzetten.

's Hertogenbosch, 8 Junij 1861.

L. M. H. VERMEULEN.

*** Aan de bekende en onbekende Schuldeischers in de onder beneficie van Inventaris aanvaarde Boedel en Nalatenschap van wijlen *Matthijs Cornelis Kopje Bouman*, vroeger te Woubrugge, laatst en aldaar Aalsmeer, en aldaar 4 December 1860 overleden, wordt kennis gegeven, dat de Rekening en Verantwoording tot en met den 22sten dezer maand Junij ter inzage ligt ten Kantore van den Notaris *J. H. Lichtenbelt* Jr. te Aalsmeer, en er na dien dag, mits geen verzet gedaan zijnde, aldaar tot de uitbetaling zal worden overgegaan, voor zooverre de Boedel strekkende is.

AANKONDIGING.

Alle Schuldeischers in de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van *Pieter Kramer*, in leven Kleermaker te Arnemuiden, worden Opgeroepen te verschijnen op den tweeden der volgende maand, des namiddags ten één ure, ten Kantore van den ondergeteekende, om bij het afleggen der Rekening tegenwoordig te zijn en, wanneer er geen verzet plaats heeft, dadelijk hun aandeel in het batig saldo te ontvangen.

Middelburg, 14 Junij 1861.

P. REKKER, *Procureur.*

*** De bekende en onbekende Schuldeischers der onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van wijlen den Heer *G. J. P. J. Mühlen*, in leven Telegraphist te Leeuwarden en aldaar overleden, worden uitgenoodigd, op Woensdag den 26sten Junij 1861, 's middags 12 ure, te compareren bij *J. Schildens*, in het Friesch Koffijhuis te Leeuwarden, tot het aanhooren der Rekening en Verantwoording namens de Benificiaire Erven, en, zoo er geen verzet plaats heeft, tot het ontvangen der Vorderingen, voor zoover het bedrag der Nalatenschap toereikende zal zijn.

*** De bekende en onbekende Schuldeischers in de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van *Alida de Groot*, Weduwe van *Marinus Vermeer*, in leven van beroep Zadelmaakster, gewoond hebbende en op den 15den Maart 1861 overleden te Bleiswijk, worden Opgeroepen, om op Woensdag den 26sten Junij 1861, des morgens ten 10 ure, te verschijnen ten Kantore van den Notaris *Ernst Boere*, te Bleiswijk, ten einde tegenwoordig te zijn bij het afleggen der rekening door de beneficiaire Erfgenamen in gemelde Nalatenschap, en om daarna, indien er geen verzet plaats heeft, hunne Schuldvorderingen te ontvangen, voor zooverre het bedrag der Nalatenschap toereikende zal zijn.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

MAANDAG 17 JUNIJ 1861.

Amsterdam.

	pCt.			
NEDERL. Werkelijke Schuld	2 1/2	63 9/16	63 5/8	—
Dito dito	3	75 5/8	—	—
Dito dito	4	98 5/8	98 11/16	—
Handel-maatschappij		134 3/4	135 1/4	—
SPANJE	1 3/4	42 3/8	42 3/4	42 5/8
Binnenlandsche nieuwe	3	48 1/8	48 3/8	48 1/8
PORTUGAL, oude	3	46 11/16	46 13/16	46 3/4
RUSLAND, oude	5	102 1/2	102 5/8	—
Nieuwe	5	—	—	—
Hope	4	76 3/4	—	—
Stieglitz	4	—	—	—
Dito, 5de serie	5	83 1/8	83 1/4	83 3/16
Dito, 6de serie	5	95 3/8	—	—
Leening 1860	4 1/2	89 [illegible]	—	—
OOSTENRIJK, Metalliek	5	47 13/16	48 1/8	47 15/16
Dito	2 1/2	25 13/16	25 3/16	25 1/4
Zilveren	5	69 1/2	—	—
Nationalen	5	55 1/4	55 5/8	55 3/8

LONDEN, Consols	90 5/8	ANTWERPEN, Metalliek	57 3/4
Spanje	—	Spanje	—
PARIJS, Fr. rente	68.00	WEENEN, Metalliek	[illegible]
Spanje	49 3/4	Wissel Londen	137.00

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.